םב א מיי׳ פ"ג מהל' אישות הלי"ג סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סי לו סעי יא:

בג ב מיי׳ פ״ל מהל׳ נערה

:סעיף ג

שד ד מיי׳ פ״ה מהל׳ אישות

םה ה עיין בכ"מ פ"ד מהל' נדרים הלכה יא: םו ו מיי פ"ה מהל' אישות

הלכ"ז טוש"ע שם: סו ז מיי שם הלי"ג סמו

עשין מח טוש"ע אה"ע

מי כח סעי ז: ם ח מיי שם הלט"ז טוש"ע שם סעי' יד:

הל"ג שו"ע אה"ע סר קעו

הלכה כו כו טוש"ע אה"ע סי' לא סעי' ה:

מו.

 ל) [בכת"י נוסף: רבן,
 ל) כתובות לט: מכילתא פ' משפטים פרשה יו, ג) [כתובות מח: כריתות יו:ן, ד) [נרחה נוח: כניעות יותן, יו) [נוחה: דיש למחוק "בר ילחק". (רש"ש, ע"ש)], דו יבמות ס, וו [לעיל מל.], ז) [ג"ו שסן, ק) [שבועות לו: נדרים סו. פז:], ש) [פלושונ הפיסקא שלפנינו ליתא בכת"י, ושם הפיסקא היתה אוכלת. ועי׳ רש״ין, י) לעיל ח., כ) לקמן מז. מח. [לעיל ו: סנהדרין יט: ב״ק לט.], ל) לקמן מח: [סנהדרין יט:], מ) [בדפו"ר ליתח "חו". יעיין רש"לן, נ) ונדל"ל קידושין, ם) [הוכחת הש"ס היא שם כך בהדיא מדאמר לרב מי כדלת ע"ש ולע"ק], ע) [וע"ע תוס׳ פסחים קו: ד״ה שבקיה], תום פסורם קו. ז יים שבקיה], ב) [וע"ע חוס' כחובות לט ע"ב ד"ה אין לי], 2) [בדפו"ר ע"ב דיה מין פין, ד) נכדפיייר הדייח:, ק) [לעיל ג ע"ח - ע"בן, ד) [נראה דיש לחסיף: אבל אמר לא לך לא לך.], ש) [נדלייל מלוה

תורה אור השלם

 אם מָאַן יְמְאַן אָבִיהָ לְתִּתָּה ְלוֹ בָּסֶף יִשְׁלְל בְּמֹהַר שמות כב טז הבתולת: 2. וְכִי יְפַרֶּגה אִישׁ בְּתוּלְה 2. וְבִּי יְבַּיֶּחוֹ אִישׁ בְּוּמּלְּזוּ אֲשֶׁר לֹא אֹרְשָׂה וְשָׁכַב עִמְּה מָהֹר יִמְהָרֶנָה לּוֹ לְאִשָּׁה: שמות כב טו

הגהות הב"ח

(א) גם' ואין לנו פה לאכול: (ב) רש"י ד"ה והל מלוה וכו׳ ותוס' ד"ה ואפי' כו' קודם (שתקנה). תז"מ ונ"ב ס"א שחזכה:

> מוסף רש"י הובא בסוף המסכת.

תום' ר"י הזקן טעמא דרב הונא שהרי נעשה בה [מעשה] יתומה בחיי האב. כלומר שעשאה הכל לעצמה ולא עם האב כאילו מת ויש לחוש שמא סילק . עצמו ממנה ואמר לה צאי עבטו מטנה המנו לה צאי וקבלי קדושיך, ולא שייכא פלוגתייהו בדרב ושמואל כלל. ומסתבר דהלכתא כר׳ ירמיה וכן דעת הר״ם [תרומות שם] דעולא קאי כוותיה. בין היא. אם רצתה היא אביה כשישמע יכול לעכב. ורב לטעמיה דאמר חיישינן שמא נתרצה האב, ואם נתרצה האב מקודשת. ולמאן י. דפסק כרב ושמואל וליתז הוא. ולגאונים שפסקו כרבינא אפילו נתרצה האב אינן קדושין כלל ואפילו מת האב קודם שישמע לא עשתה כלום קורם ש ספול אל באותו כלל, שאין שהרי אינן קדושין כלל, שאין לה לקבל קדושיה בלא רשות אביה, דהא אפילו לרב דאמר דריצוי דאחר מעשה מהני, כל זמן שלא שמע האב ילא נתרצה חוזרת בקדושיה . וכ״ש לרבינא אם מת האב. וכ ש יובינא אם כות האב. מתני'. התקדשי. אינו רוצה לקדש אלא באחת, הילכך אם . אין באחת שוה פרוטה אע״פ אך באותר שוה פרוטה אינה שבשתיהן שוה פרוטה אינה מקודשת קדושי ודאי אבל קדושי ספק הוו כדשמואל דאמר [לעיל יב, א] חיישינן שמא שוה פרוטה במדי. בזו

ובזו. בשתים רוצה לקדשה.

נראין דברי תלמיד. עולא קמסיים למילחיה ואזיל וקאמר נראין בראין דברי תלמיד. משמע הכא דרב ירמיה תלמידיה דרב הונא דברי ר' ירמיה שהוא תלמידו של רב הונא: הואיל ונעשה בה מעשה יסומה בחיי האב. בחייו קידשה והשיאה עלמה שלא לדעתו כאילו היא ימומה והוא ראה ושתק או הפקיר זכות שיש לו בה או[®] שתיקתו הודאה דבשלמא נתקדשה לדעתו וניסת שלא לדעתו איכא למימר

בחדא שתיקה מרתח רתח אבל כולי האי לא שתיק: יכולין לעכב. הואיל ובשעת קבלה לא נתרנה האב אם באתה לחזור קודם שיתרנה האב חוזרת ולא מהניא תו ריצוי האב: אין לי. דיכול למאן אלא אביה: היא כו'. וקס"ד בפיתה לשם קידושין אשמועינן קרא ולמימר דמצי הדרה בה: לא סיולו בסר איפכא. דבר שחינו: יכול לשנויי לכו. קרח בפיתוי שלח לשם קידושין משתעי: קרא בעי. למימר דאביה יכול לעכב וכן היא ומהיכא תיתי לן לאוסרה בההיא בעילה למימר קידושין הן: אמר ר"נ לומר שמשלם קנם כמפותה. קרא לאו לאשמועינן היתרא אינטריך אלא לאשמועינן דכי מעכבא איהי נמי משלם קנס כדין מפותה שתלה הכתוב קנסא במיאון האב הכי נמי מלי במיאון דידה: אי הכי. סייעתא היא: היינו. ודאי דתנינא מהר ימהרנה לו כו': אמר ליה. מהא לא תסייען דאיכא למימר דמלריך לה 0 בקידושי אחריני לדעת אביה: בותבי' ואם לאו אינה מקודשת. דכיון דאמר התקדשי התקדשי כל חדה וחדה הוו קידושין באנפי נפשייהו: היתה אוכלת ראשונה רחשונה. בגמרא מפרש לה אהייא קאי וטעמא מאי: גבו' מאן סנא המקדשי המקדשי. הוא דהוי פרטא אבל בזו ובזו לאו פרטא הוא: אמר רבה ר"ש היא. בשבועות (דף לו:) גבי חמשה תובעין אותו: אהייא. קאי היתה חוכלת: חילימה חרישה. כי חמר המקדשי המקדשי: אלא אסיפא. דחשיבא ליה כללא קאמר דאם היתה אוכלת ראשונה ראשונה כו' וכי איכא בחדא שוה פרוטה מיהא מיקדשא: ואפילו בקמייסא. ואפילו הראשונה או השניה שוה פרוטה אע"פ שאין באחרונה שוה פרוטה מקודשת: והא מנוה היא. כיון דקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא כבר אכלה את הראשונה קודם (כ) שתקנה אותה בקידושיה הויא זו הראשונה מלוה גבה: הרי שלחן כו'. כלומר

הרי לנו משנה שנויה ואין אנו יודעים לפרשה: ומיקרבא הנייתה. מוכנת היתה הנייתה וגלתה את לבה שהיתה חפילה בהן: ש"מ מדר' אמי. דשני הא מילתא תלתא: ש"מ המקדש במלוה אינה מקודשת. מדקביל הך אחקפתא דפרכינן לעיל והא מלוה היא ואיזדקיק לשנויי עלה מאי באחת באחרונה קאמר אלמא ס"ל שאינה מקודשת: ושמע מינה פרוטה ומלוה דעתה אָפרוטה. מדשנייה למתני׳ הכי דכי יש באחרונה ש״פ מהודשת ואע״ג דקמייתא מלוה הויא בהדה ובכולהו קדשה דהא כללא חשיב ליה גבי מנחת וקאמר דאם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת אלמא קידושי אכולהו קיימי אפ״ה גבי אוכלת דהוו להו מלוה ופרוטה מקודשת באחרונה:

ושמע

נראין דברי תלמיד אמר רבא מאי מעמא דרב הונא הואיל ונעשה בה מעשה יתומה בחיי האב: איתמר קמנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אמר רב יבין היא ובין אביה יכולין לעכב ורב אםי אמר אביה ולא היא איתיביה רב הונא לרב אסי ואמרי לה יחייא בר רב לרב אסי יאם מאן ימאן אביה ביאין לי אלא אביה היא עצמה מנין ת"ל אם מאן ימאן מ"מ אמר להו רב ילא תיזלו בתר איפכא יכול לשנויי לכו כגון שפיתה שלא לשום אישות פיתה שלא לשום אישות קרא בָעי אמר ר"ג ייבר יצחק יילומר ישמשלם קנם כמפותה א"ל רב יוסף אי הכי היינו דתנינא ימהר ימהרנה לו לאשה שצריכה הימנו קידושין ואם פיתה לשום אישות קידושין למה לי א"ל אָביי צריכה קירושין 'לדעת' אביה: **מתני'** זיהאומר לאשה התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו אם יש באחת מהן שוה פרומה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בזו ובזו ובזו אם יש שוה פרומה בכולן מקודשת ואם לאו אינה מקודשת היתה אוכלת ראשונה ראשונה אינה מקודשת עד שיהא באחת מהן שוה פרומה: גמ' מאן תנא התקדשי התקרשי יאמר רבה ר"ש היא דאמר יהעד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד: שבזו ובזו ובזו אם יש בכולן ש"פ כו': אהייא אילימא ארישא מאי איריא אוכלת אפי' מנחת נמי דהא התקדשי לי בזו קאמר אלא אסיפא ואפילו בקמייתא והא מלוה היא אמר רבי יוחגן הרי שלחן והרי בשר והרי סכין ואין לנו (6) לאכול רב ושמואל אמרי תרוייהו לעולם ארישא ולא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מנחת דאי איכא שוה פרומה אין אי לא לא אבל אוכלת הואיל יומיקרבא הנייתה אימא גמרה ומקניא נפשה קמ"ל רבי אמי אמר לעולם אסיפא ומאי עד שיהא באחת מהן שוה פרומה יעד שיהא באחרונה שוה פרומה אמר רבא שמע

ין היא בין אביה יכולין לעכב. ואע"ג דאמר רב לעיל (דף מד:) חיישינן שמא נתרנה האב היינו בסתמא ששמע ושתק אבל היכא דמיחה גילה בדעתו ולא מיבעיא אם לא נתרצה האב שיכולה היא לעכב אלא אפי׳ נתרצה האב יכולה לעכב וא"ת מה יועיל שתעכב אחרי שיתרצה האב הא בידו לקדשה בעל כרחה וי"ל היינו דוקא בתחילת הקידוש אבל היכא דנתקדשה שלא לדעת אביה ואח"כ נתרנה האב ואתה רולה לומר דמקודשת מטעם דזכות הוא לו אמרינן כיון דבתו מעכבת דחוב הוא לו ולא היה מתרלה אם היה יודע דמעכבה ומיהו לפירוש הקונטרס לא קשיא מידי דפי׳ הואיל ובשעת קבלת הקידושין לא נתרלה האב אם באתה לחזור קודם שיתרלה האב חוזרת ולא מהני תו רצוי האב: קרא בעיא. פיי שלה תהה השתו באותה ביאה פשיטא דהא אפילו לא ימאנו אינה אשתו בהך ביאה כיון שפיתה שלא לשם אישות בשלמה הם פיתה לשם חישות אשמועינן חידוש דבין היא ובין אביה יכולין לעכב אבל השתא מאי חידוש אשמועינן וליכא למימר דקרא ה״ק שאם יבא אביה לקדשה לאותו מפתה שתוכל בתו למחן דפשיטח שיכול לקדשה בע"כ ומשני לומר שמשלם קנם כמפותה פי׳ לעולם מיירי שפיתה שלא לשם אישות ואפ״ה אשמועינן רבותה דכי מעכבה היהי שמשלם קנס דכמו דתלה הכתוב קנס דמפותה במיאון האב כך תלאו במיאון דידה והאי מיאון דידה ודאי אינו מועיל לענין שלא חינשא לו דכיון דאביה רולה שתהא אשתו אינה יכולה לעכב אלא מהני שמשלם הנס כאילו האב ממאן א"נא נפקא מינה היכא דבא עליה ואח״כ נתייתמה ב דהשתא מהני מיאון דידה לעכב מינה מדרבי אמי תלת שמע מינה יוהמקדש שלה תהחם השתוג: ט אמר רב יוםף

הוה וקשה דבפרק תפלת השחר (ברכות דף מ:) ס משמע

ירמיה מי בדיל מר שמע מינה שהיה

לו תלמיד חבר ונראה דתרי רב

ירמיה הווע):

דתלמיד חבר דרב הוה דקאמר התם רב ללי של שבת בע"ש א"ל רב

ירמיה בר אבא מי בדלת א"ל אין בדילנא ומדלא האמר ליה רב

ושמט כדאמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כח.) א"ה היינו דמתרגמינן ססגונא א"ל אביי לריכה קידושין כו' ולא תסייעיה מהא וי"מ דר"נ בא ליישב לעולם אימא לך שפיתה לשם אישות וגרסי׳ אלא אמר ר״נ ולא תימא דתיקשי לרב אסי דאמר אביה ולא היא דהא דקאמר הכא דיכולה למאן אינו ר"ל דלא מהא אשתו כיון דרונה אביה אינה יכולה לעכב אלא ר"ל שמשלם קנם כמפותה כלומר כדין שאר מפותות שהאב ממאן כדפי׳ בקונטרם ופריך רב יוסף בתמיה אי הכי כו':

ואפילן בקמייתא. פי׳ בקונטרס אפילו הראשונה או השניה שוה פרוטה אע"ג דאין באחרונה שוה פרוטה מקודשת והא מלוה היא כיון דהקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא אכלה

הראשונה כבר קודם (³) שתקנה אותה בקידושין הויין מלוה גבה וא"ת כיון דבחורת קידושין אתו לידה היכי הוה מלוה הא אמרינן לקמן בפרק האומר (_{דף} נמ.) האומר לאשה התקדשי לי לאחר ל' יום אפי' נתאכלו המעות מקודשת אלמא לאו מלוה נינהו היכא דבתורת קידושין אתו לידה וי״ל דיש לחלק דהתם הרי הדיבור נגמר קודם שנתאכלו™ אבל הכא דלא נגמרו הקידושין עד אחר מסירה אחרונה ובתוך כך אכלה הראשונה והשניה איכא למימר דמלוה הן אצלה:

במלוה אינה מקודשת ושמע מינה

המקדש במלוה ופרומה ◊דעתה אפרומה

מברה ומקניא בו'. אע"ג דלא תלו בדידה להתקדש בפחות משוה פרוטה כדאתריטן בפ"קף מיהו בקל עושה לריכותא] ת"י: ושמע

מוסף תוספות

י, א. הא דמשלם קנס במיאון דידה. תוס' טוך. ב. או שבגרה. ריטכ״ל. (וע״ם וכמקט ג. דאין שייך לומר שמח י הקנס אע"ג דעכשיו היא לעצמה כיון דבשעת פיתוי עדיין היא לאב. מוס' טוך. ד. דהתם הוא דיהב לה בדיבור אחד וכיוז דיבורו קודם שנתאכלו המעות אלא שקבע זמן לחול בו הקדושין כי מתאכלי ברשותה מתאכלי אבל הכא שהוא מחלק דיבורו ולא אמר לה התקדשי לי באלו ודאי גלה דעתו שאינו רוצה שיחולו הקדושין כלל עד גמר כולן ועד שתקבל את כולן אינן בידה אלא פקדון כשהיא בידה אלא פקדון כשהיא אוכלת ראשונה הויא לה שלחה יד בפקדון וחזרה שם מלוה עלה. רשנ״ח.

תום' ר"י הזקן (המשך) כמאן דאמר שבועה שאין לכם בידי כלום. ה״נ לר׳ יהודה התקדשי לי בזו ובזו הוי פרט ואם איז באחת שוה הור פוט ואם אין באוות שוה פרוטה אינה מקודשת קדושי ודאי, התקדשי לי בזו בזו הוי כלל ואם יש בשתיהן ש״פ . מקודשת. ובמימרא דר . איפליגו אמוראי. שמואל אמר דלר׳ מאיר הוי אפכא כלא וי"ו הוי פרטא דהואיל ולא ערבינהו שבועה אכל חד וחד קאי והוי כמ״ד שבועה לא לך אבל ולא לך ולא לך הואיל וערבינהו כללא הוי. ה״נ התקדשי לי בזו ובזו כללא הוי ואם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת. התקדשי לי בזו בזו פרט פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. ור' יוחנז אמר לא לך ולא לך או שבועה לא לך לא לך פרטא הוי שלא תמצא כלל לר׳ מאיר אלא שבועה שאין לכם בידי כלום. ה"נ התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. הר"ם הביא . המשנה פ"ה ןמאישות הכ"ון כמו שהיא ואוקימנא לרישא דתני התקדשי התקדשי כר׳ שמעון, וגבי שבועת הפקדון (פ"א) [שבועות פ"ז ה"י] כתב שבועה לא לך ולא לך חייב פ״ד [הי״א] פסק כר׳ מאיר ואליבא דשמואל כמו שכתכנו בנדרים פרק רבי אליעזר [סו, א ד״ה לזה קרבן]. ולא ירדתי לסוף דעתו שדבריו נראים כסותרים. ולכאורה משמע דסיפא דמתני׳ דהכא כשמואל אליבא דר׳ מאיר שייכא דתני

מאר שייכא דונה בזו ובזו הוי כלל, מדתני בזו יהודה אפכא הו״ל למתני במתני׳ ובזו משמע הא בזו בזו פרט, ולר׳ שמעון ל״ש הכי ול״ש הכי כללא הוי. ולר׳ בזו בזו בלא וי"ו, ולר׳ יוחנן אליבא דר׳ מאיר לא מצינן לאוקומא דהא אמר ל"ש הכי ול"ש הכי פרטא הוי. ואיכא בה בה הבאדיר היו היות המשל בא היותר את מבין המקודשי המקדשי אל אם אסיפא. דקאמר התקדשי לי בזו. האפילו בקמירתא. מאן דפסק כרי שמעוך, ארישא. דקאמר התקדשי התקדשי אלא אסיפא. דקאמר התקדשי לי בזו. האפילו בקמירתא. אם יש בתמרה ראשונה שאכלה שוה פרוטה אע"פ שאין באחרונה ש"פ מקודשת הואיל ודעתה אתמרה אחרונה הריא לה קמייתא דמלוה ואינה מקודשת. באחרונה. ואע"ג דקדשה נמי בקמייתא, דהו"ל מלוה, ש) ומלוה ופרוטה דעתה אפרוטה. אינה מקודשת. דהא קאמר שאם ראשונה שוה פרוטה ולא האחרונה אינה מקודשת דמלוה היא. דעתה אפרוטה. כדפרישנא.

אי הבי. בניחותה וסייעתה היה

וכן היה רב יוסף רגיל לומר

אינה מקודשה, קידושי ודאי
אניה מקודשה, פידושי ודאי
אבל קדושי ספק היה ירספרישנא. גמ"ל. מאן תנא וכוי. דכי אמר התקדשי לכל דבר ודבר הוי פרט ומשמע דבלא
התקדשי היי כלל ורוצה לקדש בשתיהן בשוה פרוטה מקודשת. ר' שמעון [היא]. בפרק שבועת הפקדון [שבועות
לו, ב] גבי היו חמשה תובעין [אחד] וכפר ונשבע ואח"כ הודה שאינו חייב אלא קרבן שבועה [אחד] עד שאמר
לא לך (שבועה) לא לך שבועה לא לך, ה"ע לרי שמעון אם לא אמר התקדשי לכל תמרה ותמרה לא שנא אמר
התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו בלא וי"ו כללא הוא, ואם יש בשתיהן שוה פרוטה מקודשת. ור' יהודה ס"ל התם
שבועה לא לך ולא לך בוי"ו חייב על כל אחת ואחת דפרטא הוי, דוי"ו אשבועה קאי והוי כמ"ד ושבועה לא לך
ושבועה לא לך, ל) (ולא לך) בלא וי"ו כלל הוי ואינו חייב אלא אחת דשבועתא דפתח ביה אכולהו משמשא והוי